

ПРАВИЛА ШИФРИРАЊА У КАРДИОЛОГИЈИ И КАРДИОХИРУРГИЈИ

0909 ГРАФТОВИ ЗА БАЈПАС (ПРЕМОШЋЕЊЕ) КОРОНАРНИХ АРТЕРИЈА

Основа шифрирања поступка *Бајпас коронарних артерија* је број премошћених коронарних артерија и врста материјала графта (нпр. вена сафена, интерна мамарна артерија или други материјал). Није потребно посебно шифрирати узимање крвног суда за графт будући да је обухваћено шифром поступка за бајпас.

Оперативна листа би требало да садржи детаље о тачном броју премошћених крвних судова и врсти употребљеног материјала за графт.

Шифре из блока [679] *Бајпас коронарне артерије - трансплантат од неког другог материјала*:

38500-05 [679] *Бајпас коронарне артерије, уз употребу једног композитног трансплантата*

38503-05 [679] *Бајпас коронарне артерије, уз употребу ≥ 2 композитна трансплантата*

додељују се да би идентификовали композитну структуру графта.

ПРИМЕР:

Урађена су 3 коронарна бајпаса коришћењем

1 трансплантат вене сафене (BC)

1 трансплантат леве интерне артерије мамарије (LIMA) + BC композитни трансплантат

1 трансплантат LIMA + радијална артерија композитни трансплантат

Шифрирати: 38947-00 [672] *Бајпас коронарне артерије, уз употребу једног трансплантата вене сафене*

38503-00 [679] *Бајпас коронарне артерије, уз употребу ≥ 2 композитна трансплантата*

ПРИМЕР:

Васкуларизација коронарних артерија постигнута је са четири графта в.сафене: аорта на дијагонални огранак леве коронарне артерије (D1) и секвенционалним приступом на тупи маргинални огранак циркумфлексне артерије (OM1), десне коронарне артерије (ДКА) и леве предње десцендентне коронарне артерије (ЛДА).

Поступак такође може бити документован као:

Урађена су 4 коронарна бајпаса коришћењем

1 трансплантат BC → D1

трансплантат BC → OM1 → ДКА → ЛДА

Шифрирати: 38497-03 [672] *Бајпас коронарне артерије уз употребу четири или више трансплантата вена сафена*

ПРИМЕР:

Лева интерна мамарна артерија била је премошћена на (ЛПД) (леву предњу десцендентну) и графтови в. сафене употребљени су да доводе крв од аорте на тупи маргинални огранак циркумфлексне артерије (ОМ1) и дијагоналне артерије (Д1).

Урађена су 3 коронарна бајпаса коришћењем

1 *LIMA* → ЛПД

трансплантат СВ: Ао → ОМ1

Ао → Д1

Шифрирати: 38500-00 [674]	<i>Бајпас коронарне артерије уз употребу једног LIMA трансплантата</i>
38497-01 [672]	<i>Бајпас коронарне артерије уз употребу 2 трансплантата вена сафена.</i>

Додатни поступци у вези са графтовима за бајпас (премошћење) коронарних артерија**Кардиопулмонални бајпас**

Централна канулација (кроз аорту, вену каву или преткомору) уобичајена је метода, нарочито кад се бајпас коронарне артерије изводи отвореним приступом.

Шифрирати: 38600-00 [642] *Кардиопулмонални бајпас, централна канулација*

Периферна канулација може се изводити кроз феморалну артерију или артерију субклавију.

Шифрирати: 38603-00 [642] *Кардиопулмонални бајпас, периферна канулација*

Кардиоплегија

Будући да је кардиоплегија рутински део бајпаса коронарне артерије, није потребно посебно је шифрирати.

Хипотермија

Будући да је хипотермија рутински део бајпаса коронарне артерије није потребно посебно је шифрирати.

Пејсинг жице (привремени пејсмејкер) (привремене електроде)

Уметање пејсинг (енг. *pacing*) жица је рутински део бајпаса коронарне артерије те га није потребно посебно шифрирати.

Поновна операција бајпаса коронарне артерије

Поновна операција бајпаса коронарне артерије месец дана након основног хируршког захвата указује на природан ток болести, што указује да је премошћена артерија стенозирана или блокирана атеромом, а није у питању компликација графта. Срчана болест или стање које захтева поновну операцију, наводи се као

основни узрок хоспитализације. Као додатну дијагнозу навести и шифру Z95.1 *Присуство аортокоронарног бајпас графта (bypass graft)*.

ПРИМЕР:

Пацијент је примљен с нестабилном ангином која је настала 3 године након претходног бајпаса коронарних артерија. Катетеризација срца указује на болест коронарне артерије у премоштеном крвном суду.

Основни узрок хоспитализације:	I20.0 <i>Нестабилна ангина</i>
Додатна дијагноза:	I25.1 <i>Атеросклеротска болест срца</i> Z95.1 <i>Присуство аортокоронарног бајпас графта (bypass graft)</i>

Емболизам или оклузија бајпас графта шифрира се као T82.8 *Друге компликације због уградње протетских апарата, имплантата и калемова у срце и крвне судове.*

Класификација процедура

Код поновне операције бајпаса коронарне артерије **са** реконструкцијом постојећег бајпас графта, шифрирати:

Одговарајућу шифру за бајпас коронарне артерије из блока [672] – [679] и 38637-00 [680] *Поновна операција због реконструкције трансплантата коронарне артерије*

Ако се изводи одвајање прираслица, шифрира се:

38647-00 [644] *Одвајање прираслица у грудном кошу*

Ако се спроводи кардиопулмонални бајпас, шифрира се:

38600-00 [642] *Кардиопулмонални бајпас, централна канулација*

38603-00 [642] *Кардиопулмонални бајпас, периферна канулација*

Код поновне операције бајпаса коронарне артерије **без** реконструкције постојећег бајпас графта, шифрирати:

Одговарајућу шифру за бајпас коронарне артерије из блока [672]–[679], и 38640-00 [664] *Поновна операција за остале процедуре на срцу, неklasификована на другом месту*

Ако се изводи одвајање прираслица, шифрирати:

38647-00 [644] *Одвајање прираслица у грудном кошу*

Ако се изводи кардиопулмонални бајпас, шифрирати одговарајуће:

38600-00 [642] *Кардиопулмонални бајпас, централна канулација*

38603-00 [642] *Кардиопулмонални бајпас, периферна канулација*

0920 АКУТНИ ПЛУЋНИ ЕДЕМ

Кад је акутни плућни едем документован без назначеног узрока плућног едема шифрирати *I50.1 Инсуфицијенција леве коморе.*

0925 ХИПЕРТЕНЗИЈА

Када се шифрира комбинација хипертензије, срчаног и бубрежног поремећаја, важно је разликовати да ли су и како су међусобно повезани.

0926 БОЛЕСТ СРЦА УЗРОКОВАНА ХИПЕРТЕНЗИЈОМ (I11)

Одређене срчане болести:

- I50.- *Недовољна функција срца*
- I51.4 *Запаљење мишића срца, неозначено*
- I51.5 *Пропадање мишића срца*
- I51.6 *Болест срца и крвних судова, неозначена*
- I51.7 *Велико срце*
- I51.8 *Друге болести срца и*
- I51.9 *Болест срца, неозначена*

шифрирају се шифрама из категорије I11 *Хипертензивна болест срца*, када постоји узрочна веза (нпр. 'због хипертензије', 'хипертензивна').

Горе набројана срчана стања са хипертензијом, али без узрочне везе, шифрирају се одвојено.

0927 ХИПЕРТЕНЗИВНА БОЛЕСТ СРЦА И БУБРЕГА (I13)

Доделити шифре из категорије I13 *Болест срца и болест бубрега узрокована повишеним крвним притиском* када су присутне обе болести (и хипертензивна болест срца (I11) и хипертензивна болест бубрега (I12)).

0928 СЕКУНДАРНА ХИПЕРТЕНЗИЈА (I15)

Шифрира се када је хипертензија настала 'због' или 'секундарно у односу на' други узрок, као што је стеноза реналне артерије (I15.0 *Повишен крвни притисак бубрежног порекла*) или феохромоцитом (I15.2 *Секундарно повишен крвни притисак узрокован поремећајима жлезда са унутрашњим лучењем*).

0933 КАТЕТЕРИЗАЦИЈА СРЦА И КОРОНАРНА АНГИОГРАФИЈА

Класификација

Процедуре катетеризације срца и коронарне ангиографије се шифрирају према следећим правилима:

Коронарна ангиографија **без** катетеризације срца:

38215-00 [668] *Коронарна ангиографија (коронарографија)*

Коронарна ангиографија **са** катетеризацијом срца, доделити одговарајућу шифру из блока [668] *Коронарна ангиографија*:

38218-00 [668] *Коронарна ангиографија са катетеризацијом леве стране срца*

38218-01 [668] *Коронарна ангиографија са катетеризацијом десне стране срца*

38218-02 [668] *Коронарна ангиографија са катетеризацијом и леве и десне стране срца*

Катетеризацију срца **без** коронарне ангиографије, шифрирати из блока [667]
Катетеризација срца:

38200-00 [667] *Катетеризација десне стране срца*
38203-00 [667] *Катетеризација леве стране срца*
38206-00 [667] *Катетеризација десне и леве стране срца*

Додатно се шифрира урађена венстрикулографија или аортографија заједно са катетеризацијом срца и коронарним ангиограмом:

59903-00 [607] *Лева венстрикулографија*
59903-01 [607] *Десна венстрикулографија*
59903-02 [607] *Лева и десна венстрикулографија*
59903-03 [1990] *Аортографија*

0934 ПРОЦЕДУРЕ РЕВИЗИЈЕ/ПОНОВНЕ ОПЕРАЦИЈЕ НА СРЦУ

Ревизија или поновна операција изведена унутар месец дана од првобитне операције указује на компликацију првобитне процедуре, док се након периода од месец дана сматра да је у питању природан ток болести (нпр. зачепљење трансплантата код бајпаса).

1. Пацијентима који су примљени унутар једног месеца од првобитне операције због ревизије или поновне операције компликације првобитне процедуре, као основни узрок хоспитализације треба шифрирати **компликацију**.
2. Пацијентима који су након више од једног месеца од првобитне операције примљени због ревизије или поновне операције која се не односи на компликацију операције, као основни узрок хоспитализације треба шифрирати **стање које је разлог за нову операцију**.

Уколико у Номенклатури процедура не постоји одговарајућа шифра за ревизију или поновну операцију, уз шифру за тип процедуре, навести 38640-00 [664] *Поновна операција за остале процедуре на срцу, неklasификована на другом месту*.

ПРИМЕР:

Примери шифара за ревизију процедура на срцу:

38637-00 [680] *Поновна операција због реконструкције трансплантата коронарне артерије*
38760-00 [613] *Замена вансрчане спојнице између десне коморе и плућне артерије*
38760-01 [613] *Замена вансрчане спојнице између леве коморе и аорте*

0936 СРЧАНИ ПЕЈСМЕЈКЕРИ И УГРАЂЕНИ ДЕФИБРИЛАТОРИ

Иницијална уградња трајног пејсмејкера или дефибрилатора захтева шифру за уградњу генератора и једну или више шифара за уградњу електрода.

Шифра за уградњу пејсмејкера је:

38353-00 [650] *Имплантација генератора пејсмејкера*

Шифра за уградњу дефибрилатора је:
38393-00 [653] *Имплантација дефибрилатора*

Ова шифра укључује дефибрилаторе са функцијама пејсмејкера и уређаје за ресинхронизацију срца са функцијама дефибрилатора.

Такође треба шифрирати уградњу електрода пејсмејкера или дефибрилатора из блокова:

[648] *Имплантација перманентне трансвенске електроде пејсмејкера или дефибрилатора, или*

[649] *Имплантација осталих електрода или њихових прикључака пејсмејкера или дефибрилатора*

Шифре треба доделити у зависности од типа електрода (пејсмејкер или дефибрилатор) и пута пласирања (трансвенски, епикардијални, итд.)

ПРИМЕР:

Трансвенска (ендовенска) имплантација електроде трајног дефибрилатора у десну комору и електроду трајног пејсмејкера у десну преткомору.

Шифре: 38390-02 [648] *Имплантација перманентне ендовенске електроде дефибрилатора у остале срчане шупљине*
38350-00 [648] *Имплантација перманентне ендовенске електроде пејсмејкера у остале срчане шупљине*

ПРИМЕР:

Трансвенска (ендовенска) имплантација електрода пејсмејкера у десну преткомору и десну комору. Пејсмејкер је подешен да шаље сигнале само у десну комору.

Шифра: 38350-00 [648] *Имплантација перманентне ендовенске електроде пејсмејкера у преткомору*

За трансвенске (ендовенске) електроде, постоје одвојене шифре за пласирање у леву комору или остале срчане шупљине.

ПРИМЕР:

Имплантација трансвенске (ендовенске) електроде пејсмејкера у леву комору и десну преткомору.

Шифре: 38368-00 [648] *Имплантација перманентне ендовенске електроде пејсмејкера у леву комору*
38350-00 [648] *Имплантација перманентне ендовенске електроде пејсмејкера у преткомору*

Ако електрода служи и за дефибрилацију и за пејсинг, доделити шифру само за електроду дефибрилатора.

ПРИМЕР:

Трансвенска имплантација електроде перманентног дефибрилатора у десну комору и перманентне електроде за пејсинг и дефибрилацију у десну преткомору.

Шифра: 38390-02 [648] *Имплантација перманентне ендовенске електроде дефибрилатора у остале срчане коморе*

Када се привремена електрода уклања и имплантира се трајни пејсмејкер, шифрира се као иницијална имплантација пејсмејкера, а не као замена.

Тестирање трајног пејсмејкера или дефибрилатора може укључивати ЕКГ или телеметрију. Тестирање се врши рутински приликом уградње, подешавања или замене, па се у тим случајевима не шифрира. Пријем због тестирања или тестирање у току неке друге епизоде болничког лечења се шифрира шифром из блока [1856] *Тестирање пејсмејкера или дефибрилатора*, или ако је изведено путем електрофизиолошке студије, доделити шифру 38213-00 [665] *Електрофизиолошко испитивање срца због тестирања предходно инсертованог дефибрилатора*

Шифра за **репрограмирање** трајног пејсмејкера или дефибрилатора је такође у блоку [1856] *Тестирање пејсмејкера или дефибрилатора*. Шифра дијагнозе за рутинско тестирање или репрограмирање је Z45.0 *Подешавање и одржавање уграђеног уређаја*.

Замена трајног пејсмејкера или дефибрилатора захтева шифре за замену генератора, електрода или обе. Уколико је електрода уклоњена са једне и имплантирана на другу локацију, кодирати одвојено уклањање и имплантацију, тј. процедуру не шифрирати као замену.

Подешавање трајног пејсмејкера или дефибрилатора који укључује поправку, репозицију или ревизију се шифрира:

90203-05 [655] *Подешавање пејсмејкера или*
90203-06 [656] *Подешавање дефибрилатора*

Ове шифре укључују ревизију кожног џепа. Ако је само вршена ревизија кожног џепа, шифрирати 90219-00 [663] *Ревизија или премештање пејсмејкера или дефибрилатора*.

Крај века батерије индикација је за елективну замену уређаја пејсмејкера. Не ради се о компликацији уређаја. Пријем у болницу ради елективне замене пејсмејкера се шифрира шифром Z45.0 *Подешавање и одржавање пејсмејкера срца (расетакер)* заједно са одговарајућим шифрама поступка.

Компликације система пејсмејкера или дефибрилатора су означене шифрама:

T82.1 *Механичка компликација због срчаног електронског уређаја* - укључује кварове пејсмејкера, дефибрилатора, електрода, каблова, прекид каблова и дислокацију електрода или каблова.

T82.7 *Инфекција и запаљењска реакција на друге кардијалне и васкуларне апарате, имплантате и калемове* - укључује инфекцију кожног цепа пејсмејкера или дефибрилатора или инфекцију због каблова или електрода.

T82.8 *Друге компликације због уградње протетских апарата, имплантата и калемова у срце и крвне судове* - укључује хематом на месту имплантације пејсмејкера или дефибрилатора, хематом ране због имплантације пејсмејкера или дефибрилатора, итд.

Пејсмејкер синдром се може јавити код пацијената са вентрикуларним пејсмејкером. Синдром изазива само присуство пејсмејкера и није компликација уређаја. За пејсмејкер синдром, уписати шифру I97.1 *Други функцијски поремећаји после операције срца*.

Статус пејсмејкера или дефибрилатора треба шифрирати као Z95.0 *Присуство пејсмејкера срца*, осим када је потребно подешавање или одржавање пејсмејкера (тада треба шифрирати Z45.0 *Подешавање и одржавање пејсмејкера срца* или шифру компликације уређаја). Присуство пејсмејкера или дефибрилатора (Z95.0) треба шифрирати при свакој интервенцији, јер ови пацијенти захтевају више пажње за време интервенција.

Привремене електроде пејсмејкера или дефибрилатора

Шифре за имплантацију привремених електрода су:

90202-01 [649] *Постављање привремене транскутане електроде пејсмејкера*
38256-00 [647] *Постављање привремене ендовенске електроде у преткомору*
38256-01 [647] *Постављање привремене ендовенске електроде у комору*
90202-00 [649] *Постављање привремене епикардијалне електроде пејсмејкера*
90202-02 [649] *Постављање привремене епикардијалне електроде дефибрилатора*

Када се постављање привремених електрода пејсмејкера или дефибрилатора обавља у склопу операције на срцу, не треба их посебно шифрирати. Такође се не шифрирају ни процедуре подешавања, манипулација или уклањања привремених електрода.

0940 ИСХЕМИЈСКА БОЛЕСТ СРЦА

Исхемијска болест срца шифрира се шифрама из категорије I20–I25:

<i>Ангина пекторис</i>	I20
<i>Акутни инфаркт срца</i>	I21
<i>Поновљени акутни инфаркт срца</i>	I22
<i>Акутна компликација после акутног инфаркта срца</i>	I23
<i>Друге акутне исхемијске болести срца</i>	I24
<i>Хронична исхемијска болест срца</i>	I25

Ангина пекторис (I20)

Нестабилна ангина (I20.0)

Ангина која се појави више од 24 сата након инфаркта и за време епизоде лечења болесника након инфаркта, позната је као пост-инфарктна ангина и шифрира се као I20.0 *Нестабилна ангина*.

Акутни инфаркт миокарда (I21)

Шифре из категорије I21 *Акутни инфаркт миокарда* користе се за болеснике који су примљени или пребачени (у другу установу) због лечења инфаркта унутар 4 недеље (28 дана) од настанка инфаркта миокарда.

Поновљени инфаркт миокарда (I22)

Ова се категорија користи за шифрирање инфаркта било које локализације у миокарду до ког долази у току 4 недеље (28 дана) од почетка претходног инфаркта.

Хронична исхемијска болест срца (I25)

Ова категорија укључује стања као што су коронарна атеросклероза, хронична коронарна инсуфицијенција, исхемија миокарда и анеуризма срца.

Стари инфаркт миокарда (I25.2)

I25.2 *Стари инфаркт миокарда* треба додатно шифрирати само ако се на њега односе сви следећи критеријуми:

- «стари» инфаркт миокарда догодио се пре више од 4 недеље (28 дана)
- болесник тренутно **није** у епизоди лечења (посматрање, процена и лечење) због «старог» инфаркта;
- «стари» инфаркт миокарда одговара критеријумима из Правила шифрирања 2112 *Лична анамнеза*.

Остали облици хроничне исхемијске болести срца (I25.8)

Инфаркт миокарда описан као «хронични» или трајања дужег од 4 недеље (28 дана) од његовог почетка за који болесници примају акутну негу (посматрање, процена и лечење) шифрира се са I25.8 *Остали облици хроничне исхемијске болести срца*.

Следећа кардијална стања такође су укључена у ову шифру:

- анеуризма коронарне вене
- артеритис коронарне артерије
- деформитет коронарне артерије (стечен)
- болест, срце, специфична форма, неklasификовано на другом месту
- коронарна инсуфицијенција, хронична или трајања дужег од четири недеље

Хронична исхемијска болест срца, неозначена (I25.9)

Уколико је присутна исхемијска болест срца у епизоди лечења, с тим да није било интервенција попут бајпаса коронарне артерије или перкутане транслуминалне коронарне ангиопластике са или без постављања стента, у том случају се шифрира према специфичности болести (нпр. коронарна атеросклероза, I25.1) као што је документовано последњим урађеним ангиограмом, уколико је доступан.

Међутим, уколико је исхемијска болест срца утврђена као проблем, али су примењене одређене интервенције, могуће је доделити обе шифре: I25.1 *Атеросклеротска болест срца* и Z95.1 *Присутност аортокоронарног бајпас (bypass) графта* или Z95.5 *Присутност коронарних ангиопластичних имплантата и графта*.

Уколико је значајно за епизоду лечења, подаци о претходној бајпас интервенцији или коронарној ангиопластици шифрирају се као Z95.1 *Присутност аортокоронарног бајпас (bypass) графта* или Z95.5 *Присутност коронарних ангиопластичних имплантата и графтова*.

Артеријска болест

Напомена: Овај стандард се НЕ односи на церебралне и прецеребралне артерије

Артериосклероза

Уколико је документовано да артериосклероза погађа велику артерију (нпр. коронарну, бубрежну, абдоминалну аорту, илијачну, феморалну или неку другу артерију екстремитета), треба шифрирати атеросклерозу.

ПРИМЕР:

I25.1	<i>Атеросклеротичка болест срца</i>
I70.2	<i>Атеросклероза артерија руку и ногу</i>

Процедуре које се спроводе због атеросклерозе

Уколико постоји атеросклероза која погађа неку од артерија, потребно је шифрирати прикладну шифру за атеросклерозу. У случају коронарне артеросклерозе (болести коронарне артерије или тросудовне болести), треба се водити Правилима шифрирања 0001 *Основни узрок хоспитализације* и 0002 *Пратеће дијагнозе* (такође погледати Правило шифрирања 0940 *Исхемијска болест срца*).

Болест коронарних артерија

Ако постоји болест коронарних артерија без спазма, емболије или других специфичних узрока (искључујући атеросклерозу), треба шифрирати I25.1- *Атеросклеротичка болест срца*.

Исхемија

Уколико је познат узрок исхемије, потребно је посебно га шифрирати (нпр. траума, емболија, тромб). Ако је дијагностикована «исхемична нога», она се шифрира шифром *I70.2 Атеросклероза артерија руку и ногу*.

Оклузија

Оклузија коронарног крвног суда се шифрира са *I25.1 Атеросклеротичка болест срца*. Уколико је из катетеризације срца или ангиограма видљиво да је оклузија настала као последица тромба или емболуса (а да болесник још није развио АИМ), додаје се шифра *I24.0 Згрушавање крви у артеријама срца без инфаркта мишића срца*. Касније, уколико болесник развије инфаркт миокарда, шифрирати *I21 Акутни инфаркт миокарда*.

Стеноза

Ако је из налаза катетеризације срца или ангиограма видљиво да је стеноза настала као резултат тромба (а болесник није развио АИМ), додајте шифру *I24.0 Згрушавање крви у артеријама срца без инфаркта мишића срца*. Касније, ако болесник развије инфаркт миокарда, шифрира се и *I21 Акутни инфаркт миокарда*.

Стриктуре

За стриктуру артерије користи се шифра *I77.1 Сужење артерије*. Међутим, уколико је очигледно (нпр. из резултата катетеризације срца или ангиограма) да је стриктура артерије настала као резултат тромба или атерома, доделите специфичнију шифру, као што је за коронарну артерију *I24.0 Згрушавање крви у артеријама срца без инфаркта мишића срца*, или шифру из категорије *I25.1 Атеросклеротичка болест срца*. Касније, ако болесник развије инфаркт миокарда, придодајте шифру из категорије *I21 Акутни инфаркт миокарда*.

Тромбоза

Уколико постоји тромбоза коронарне артерије (а болесник није развио инфаркт миокарда), она се шифрира шифром *I24.0 Коронарна тромбоза након које није настао инфаркт миокарда*. Ако болесник развије инфаркт миокарда, додељује се шифра из категорије *I21 Акутни инфаркт миокарда*.